

เอกสารประกอบการสอน
รายวิชา พื้นฐานศาสนาอิสลาม
รหัส 2105101
บทนำแห่งอิสลาม

โดย

อ.ศักดา เซะวิเศษ

สาขาวิชาธุรกิจอิสลามศึกษา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

บทนำแห่งอิสลาม

- คำนำ (**Introduction**)

- โลกมุสลิมปัจจุบันประกอบด้วยคนหลายเชื้อชาติ หลายเผ่าพันธุ์ แต่ละเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ต่างๆ มีภาษา วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นของตนเอง ธรรมชาติของการแตกต่างกันเหล่านี้ พระผู้เป็นเจ้า(อัลลอฮ์)ทรงเป็นผู้กำหนด และในขณะที่เดียวกันพระองค์ทรงเป็นผู้วางกฎเพื่อให้นักบวชดำเนินชีวิตอยู่ใน สังคมของความหลากหลายอย่างสันติ กฎดังกล่าวนี้คือ “อิสลาม”

บทนำแห่งอิสลาม

- ความหมายของอิสลาม (**The Meaning of Islam**)

- “อิสลาม” เป็นศัพท์ภาษาอาหรับ แปลว่า การยอมจำนนการนอบน้อมยอมตนต่ออัลลอฮ์พระผู้เป็นเจ้าที่แท้จริง ผู้ใดปฏิบัติเช่นนั้น ก็ได้ชื่อว่าเป็นมุสลิม ซึ่งใช้เรียกสำหรับชาย และมุสลิมะฮ์ที่ใช้เรียก สำหรับผู้หญิง ท่านศาสดามุฮัมมัด(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม) ได้อธิบายคำว่าอิสลามในหะดีษบทหนึ่งความว่า

“อิสลาม คือ การปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้า ที่ถูกกราบไหว้โดยเที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮ์ และมุฮัมมัด (ศ็อลฯ) เป็นศาสนทูตของพระองค์ และคือการดำรงไว้ซึ่งการละหมาด การจ่ายซะกาต การทำฮัจญ์ ณ บัยตุลลอฮ์ และการถือศีลอด ในเดือนรอมฎอน” บันทึกโดย อิหม่ามบุคอรีร์และมุสลิม

บทนำแห่งอิสลาม

- อิสลามสามารถอธิบายในความหมายอื่นๆ ได้อีก เช่น
- ก. ระบบแห่งการดำเนินชีวิต ของมนุษย์อันสมบูรณ์แบบที่พระเจ้าเป็นเจ้าของ (อัลลอฮฺ) เป็นผู้ทรงกำหนด โดยผ่านท่านศาสดามุฮัมมัด (คือลัทธิอัลลอฮฺ อะลีย์ฮวะซัลลัม)
- ข. ประมวลกฎหมายที่อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงให้มีบัญญัติครอบคลุมทั้งหลัก ศรัทธา จริยธรรม นิติธรรม การประกอบศาสนกิจและการอยู่ร่วมกัน ใน สังคมโดยมีท่านศาสดาเป็นผู้ได้รับบัญชานำมาเผยแพร่แก่มนุษยชาติ
- ค. ประมวลคำตอบอันถูกต้องและเป็นสัจจะต่อคำถามของมนุษย์ทั้งอดีต และปัจจุบันคือ เขามาจากไหน? เขามาเพื่ออะไร? และเขากำลังไปไหน?

บทนำแห่งอิสลาม

- การให้ความหมาย “อิสลาม” ว่าจะหมายถึง “**ความสันติ**” นั้น เป็นการให้ความหมายในเชิงภาษาศาสตร์สามารถ นำมาอธิบายอิสลามได้ เนื่องจากความสันตินั้นจะเกิดขึ้นจาก การมอบหมายตนเองอย่างสิ้นเชิง ยังพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าของ (อัลลอฮ์)
- สิ่งที่ยังมีหลายคนเข้าใจผิดก็คือ ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาใหม่ที่มุฮัมมัด (คือลัลลลอฮุอะละยฮิวะซัลลัม) เป็นผู้ นำ มาในคริสต์วรรษที่ 7 ณ คาบสมุทรอาระเบีย ซึ่งจริงๆ แล้วมิใช่เช่นนั้น เพราะอิสลามเป็นศาสนาที่อัลลอฮ์ประทานให้แก่ศาสดาอาดัม (อะละยฮิสลาม) ซึ่งเป็นมนุษย์และเป็นศาสดาคนแรกของอัลลอฮ์ และอิสลามคือศาสนาของศาสดาทุกคนที่อัลลอฮ์ส่งมาสู่มวลมนุษยชาติ ศาสดามุฮัมมัด คือลัลลลอฮุอะละยฮิวะซัลลัม เป็นศาสดาคนสุดท้ายของอัลลอฮ์ อิสลามจึงเป็นศาสนาของอัลลอฮ์ที่ได้นำมากล่าวถึงอีกในรูปแบบสุดท้าย ซึ่งเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ที่สุด

บทนำแห่งอิสลาม

- **คุณลักษณะพิเศษของอิสลาม**

(Characteristics of Islam)

- อิสลามมีคุณลักษณะพิเศษหลายประการดังจะกล่าวพอสังเขปดังต่อไปนี้ คือ
- **คุณลักษณะประการที่ ๑**
- **แหล่งที่มาของอิสลาม**
- อิสลามมีแหล่งที่มาจากอัลลอฮ์ ผู้ทรงสร้างมวลมนุษย์และทรงกำหนดอิสลาม ให้เป็นแนวทาง ในการดำเนินชีวิต อิสลาม จึงมีความแตกต่างกับระบบอื่นๆอย่างสิ้นเชิงเพราะระบบที่มาเหล่านั้นล้วนมีที่มาจากมนุษย์ผู้ถูกสร้างทั้งสิ้น

บทนำแห่งอิสลาม

- ผลจากที่อิสลามมีแหล่งที่มา จากพระผู้เป็นเจ้านี้เองอิสลามจึงมีเอกลักษณ์ ดังต่อไปนี้
- ก. มีความสมบูรณ์ ไร้ข้อบกพร่องทั้งปวง
- ข. มีความเหมาะสมกับทุกกาลสมัย
- ค. มีพลังศรัทธาอันยิ่งใหญ่จากผู้ยึดถือปฏิบัติ (มุอฺมิน)

บทนำแห่งอิสลาม

- คุณลักษณะประการที่ ๒

- ขอบข่ายของอิสลาม

(Intrusive Doctrine of Islam)

- อิสลามครอบคลุมทุกกระบวนการของชีวิตมนุษย์
- บทบัญญัติของอิสลามนั้นครอบคลุมหลักต่างๆดังต่อไปนี้คือ
- 1. หลักที่เกี่ยวข้องกับ การเชื่อ การศรัทธา (อะกีดะฮ์)
- 2. หลักที่เกี่ยวข้องกับ จริยธรรม (อัคล้าก)
- 3. หลักที่เกี่ยวข้องกับ การจัดระบบความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์ กับพระเจ้า หรือศาสนพิธี (อิบาดะฮ์)

บทนำแห่งอิสลาม

- 4. หลักที่เกี่ยวข้องกับ การจ้ดระบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งมีอยู่หลายประเภทดังนี้
- 4.1 บัญญัติที่เกี่ยวข้องกับ ครอบครัว เช่นการแต่งงาน การหย่าร้าง ค่าเลี้ยงดูบุตร และมรดก ฯลฯ หรือที่เรียกในสมัยปัจจุบันว่า กฎหมายแพ่งว่าด้วยบุคคล
- 4.2 บัญญัติที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการดำเนินธุรกิจ (มุอามะละอะฮ์) หรือที่เรียกโดยทั่วไปว่า กฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- 4.3 บัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินคดีความหรือที่เรียก ในสมัยปัจจุบันว่า กฎหมายวิธีพิจารณาคดีความ
- 4.4 บัญญัติที่เกี่ยวข้องกับ คนต่างด้าวที่ไม่ใช่มุสลิมในประเทศมุสลิม
- 4.5 บัญญัติที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งในยามสงบและในยามสงคราม
- 4.6 บัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง รัฐ และการเลือกผู้นำ
- 4.7 บัญญัติที่เกี่ยวข้องกับ การเงิน และ การคลังของรัฐ
- 4.8 บัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนและการลงโทษทางอาญา

บทนำแห่งอิสลาม

- คุณลักษณะประการที่ 3

- ความเป็นสากลของอิสลาม (The Universal of Islam)

- อิสลามมีความเป็นสากล มิได้จำกัดเฉพาะประชาชาติใดประชาชาติหนึ่งเท่านั้น อีกทั้งมิได้จำกัดเวลาและสถานที่ ผู้ใดก็ตามไม่ว่าเขาจะอยู่ ณ หนใดเวลาใดในโลกนี้ เขาก็สามารถเป็นมุสลิมผู้ปฏิบัติตามอิสลามได้ ทั้งนี้เนื่องจากท่านศาสดามุฮัมมัด(คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม)นั้น ได้รับการแต่งตั้ง ให้เป็นศาสดาแห่งมวลมนุษยชาติ ดังปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า

“(มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่า **โอ้มนุษย์ทั้งหลาย แท้จริงฉัน คือ ศาสนทูต (ร่อซูล) ของอัลลอฮ์** มายังพวกท่านทั้งมวล”
(อัลกุรอาน บทที่ 7 ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 158)

บทนำแห่งอิสลาม

- คุณลักษณะดังกล่าวนี้ ทำให้อิสลามเป็นระบอบ
- ก. มีความเป็นอมตะไม่มีการยกเลิกแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงใดๆ ทั้งสิ้น
แม้เวลา จะเปลี่ยนไปอย่างไรก็ตาม
- ข. มีความเหมาะสมกับทุกกาลสมัย มนุษย์ทุกยุคทุกสมัย สามารถนำ
ระบอบอิสลาม มาใช้เพื่อบรรลุสู่คุณประโยชน์และความดีงาม
- ค. มีความเสมอภาคและเท่าเทียมกันของบุคคล ไม่มีนักบวช ไม่มี
สมรวาสเพราะทุกคนเท่าเทียมกันในการปฏิบัติตามบทบัญญัติ
ของศาสนา

บทนำแห่งอิสลาม

- คุณลักษณะประการที่ 4
- การตอบแทน (**The Reward**)
- อิสลามมีระบบการตอบแทนที่เป็น ทวิภาค คือ
- 1. การตอบแทนชีวิตในโลกนี้
- 2. การตอบแทนชีวิตในโลกหน้า

บทนำแห่งอิสลาม

● มนุษย์ทุกคนต้อง ได้รับการตอบแทนตามพฤติกรรมของตน โดยที่เขาไม่อาจหลบหนีได้ จริงอยู่มนุษย์อาจหลบหนีจากการลงโทษในโลกนี้ได้ แต่เขาจะต้องรู้ว่าการลงโทษในโลกหน้านั้นกำลังรอเขาอยู่ ขอบข่ายของการตอบแทนในอิสลามนั้นกว้างและครอบคลุมทุกกระบวนการของชีวิตไม่ว่าจะเป็นการยึดมั่นจริยธรรมพิธีกรรมทางศาสนาและการประกอบธุรกิจต่างๆ ถ้าเขาฝ่าฝืนบทบัญญัติในเรื่องราวเหล่านี้แล้วเขาก็ต้องได้รับการลงโทษจาก พระผู้เป็นเจ้าอย่างแน่นอน

บทนำแห่งอิสลาม

- คุณลักษณะประการที่ 5
- ความเป็นธรรมชาติในคำสอนของอิสลาม

(The nature of Islamic Instruction)

- อิสลามเป็นคำสอนที่อยู่ในสายกลางไม่มีลักษณะสุดโต่งหรือหย่อนยานสอดคล้องกับ ธรรมชาติและความเป็นจริงเสมอถือว่า การบรรลุจุดสูงสุดของความดีนั้นไม่จำเป็นต้องฝืนธรรมชาติด้วยการตัดกิเลส ตัณหาหรือทรมานร่างกาย แต่สามารถบรรลุได้ด้วยหนทางที่เป็นธรรมชาติซึ่งพระผู้เป็นเจ้าทรงเป็นผู้กำหนด

บทนำแห่งอิสลาม

- จากการคำนึงถึงธรรมชาติและสภาวะความเป็นจริงของมนุษย์ อิสลามกำหนดมาตรฐานของบุคคลไว้ 2 มาตรฐาน คือ
- **มาตรฐานที่ 1** : การปฏิบัติตามบทบัญญัติของอิสลามอย่างเคร่งครัดทั้งภาคบังคับ (วาฮิบ) และไม่บังคับแต่ควรปฏิบัติ (ซุนนะฮฺ) และออกห่างจากสิ่งที่อิสลามห้าม บัญญัติทั้ง 2 ประเภท คือ ห้ามเด็ดขาด (ฮะรออม) และควรหลีกเลี่ยง (มักรูฮฺ) มาตรฐานนี้ถือเป็นมาตรฐานที่สูงสุดที่อิสลามต้องการให้มนุษย์บรรลุถึงแต่เนื่องจากมนุษย์มีสภาวะของความพร้อมที่แตกต่างกัน อิสลามจึงกำหนดมาตรฐานที่สองซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่มนุษย์พึงบรรลุถึงได้นั้นคือ
- **มาตรฐานที่ 2** : การปฏิบัติสิ่งที่อิสลามบังคับใช้ (วาฮิบ) และออกห่างจากสิ่งที่อิสลามบัญญัติห้ามอย่างเด็ดขาด (ฮะรออม) บุคคลใดที่ไม่ได้อยู่ในมาตรฐานที่หนึ่งและที่สอง ถือว่าบุคคลนั้นตกจากมาตรฐานที่อิสลามกำหนดไว้

บทนำแห่งอิสลาม

- อย่างไรก็ตาม การดำเนินชีวิตตามครรลองของอิสลามนั้น อิสลามให้ยึดหลักสองประการ คือ
- **๑. ความสมดุล** : หมายถึงไม่เลยเถิดจนเกินขอบเขตและไม่ประมาทจนเกินไป แต่ให้อยู่ในความพอเพียง
- **๒. ครอบคลุม** : หมายถึง ต้องครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านส่วนตัว ครอบครัวและสังคม ไม่เน้นด้านหนึ่งด้านใดเป็นการเฉพาะ

บทนำแห่งอิสลาม

- **อิสลามเป็นศาสนาแห่งการเผยแพร่**
(**Islam, The Religion of Convocation**)
- **อิสลามเป็นศาสนาแห่งมนุษยชาติ** อิสลามบัญญัติว่า ทุกคนที่ได้รับอิสลาม จำเป็นต้องเผยแพร่อิสลาม(ที่เขาู้และเข้าใจ) แก่ผู้อื่น ด้วยเหตุผลดังกล่าว อิสลามจึงแพร่หลายยังส่วนต่างๆของโลก ปัจจุบันมีมุสลิมจำนวนมากกว่าหนึ่งพันล้านคน หรือประมาณหนึ่งในสี่ของประชากรโลกกระจัดกระจายอยู่ในทุกทวีป และมีประเทศ ที่ปกครองโดยรัฐบาลมุสลิมมากกว่าสี่สิบประเทศ มีองค์กรมากมายที่ทำงานเผยแพร่ศาสนาอิสลามตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับ นานาชาติ ภารกิจหลักขององค์กรเหล่านี้ คือ การเชิญชวนให้มนุษย์ไปสู่หนทางของอิสลามที่ถูกต้อง
- **สาเหตุสำคัญ**ประการหนึ่งที่ทำให้อิสลามเผยแพร่ยังส่วนต่างๆของโลกคือ ความเคร่งครัดและความนุ่มนวลของมุสลิม แม้ว่าในปัจจุบัน ลักษณะดังกล่าวจะจางลง แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าการแพร่หลายของอิสลามโดยเฉพาะในทวีปแอฟริกาและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ล้วนเป็นผลงานของนักเผยแผ่ผู้เคร่งครัดและมีจรรยา นุ่มนวลทั้งสิ้น

บทนำแห่งอิสลาม

- **อิสลามกับความหลากหลายของมุสลิม**
- ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า อิสลามเป็นศาสนาสากลและเป็นศาสนาแห่งธรรมชาติของมวลมนุษยชาติ ดังนั้น อิสลามจึงไม่ปฏิเสธความหลากหลายอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ในสิ่งต่อไปนี้คือ :
 - **1. ชนิกำเนิดและสีผิว (Race and Colors)**
- อิสลามสามารถแพร่หลายในหมู่ชนชาติทุกสีผิว เพราะอิสลามไม่ยึดถือสิ่งเหล่านี้เป็นบรรทัดฐานในการประเมินคุณค่าสิ่งที่อิสลาม ยึดถือคือคุณความดีในรูปของการตั้งกฏอันหมายถึงการปฏิบัติตาม สิ่งที่พระเจ้าทรงใช้ และออกห่างจากสิ่งที่พระองค์ทรงห้าม

บทนำแห่งอิสลาม

- ความหลากหลายในชาติกำเนิดและสีผิวของประชาชาติมุสลิมนั้นปรากฏเด่นชัดในช่วงเทศกาลฮัจญ์ของทุกปี ด้วยการชุมนุมของมุสลิมจากทุกเชื้อชาติและสีผิว เพื่อแสดงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการจงรักภักดีต่อพระผู้เป็นเจ้า
- 2. ภาษา (**Language**)
- มุสลิมมีภาษาที่หลากหลายตามเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ที่กำเนิด และตามสังคมที่ใช้ชีวิตอยู่ ไม่ว่าจะมุสลิม จะมีภาษาพูดอย่างไร เขาก็สามารถเป็นมุสลิมที่ดีได้ ภาษาจึงมิใช่สิ่งสำคัญ หากสิ่งสำคัญอยู่ที่ความเป็นมุสลิม

บทนำแห่งอิสลาม

- มีหลายคนเข้าใจผิดว่ามุสลิมนั้นมีภาษาเฉพาะ เช่น ภาษามลายู มีคนเรียกว่าภาษาอิสลาม ใครพูดภาษามลายูไม่ได้ก็เป็นมุสลิมไม่ได้ หรือภาษาอื่นๆเช่น อูรดู เปอร์เซีย และอาหรับ สำหรับกรณีภาษาอาหรับสามารถเรียกได้ว่าเป็นภาษาของอิสลาม เนื่องจากเป็นภาษาของคัมภีร์อัลกุรอาน และเป็นภาษาของอัลฮะดีษ ตลอดจนเป็นภาษาของตำราหลักๆ ของวิชาอิสลามศึกษา แต่ก็มีได้หมายความว่ามุสลิมจำเป็นจะต้องพูดและอ่านภาษาอาหรับได้ทุกคน เพียงแต่ในการประกอบศาสนกิจบางประเภทมุสลิมจำเป็นจะต้องอ่านบทอัลกุรอานที่เป็นภาษาอาหรับ เช่น ในการละหมาด เป็นต้น

บทนำแห่งอิสลาม

- 3. การแต่งกาย (**Dress**)

- การแต่งกายของมุสลิมโดยทั่วไปนั้นขึ้นอยู่กับประเพณีนิยมของชนชาติและเผ่าพันธุ์ของตน เราจึงเห็นการแต่งกายของมุสลิมอินโดนีเซีย ซึ่งนิยมสวมเสื้อกางเกง และหมวกสีดำแตกต่างจากมุสลิมชูดาน ซึ่งนิยมสวมชุดโຕ้บ (เสื้อยาว) สีขาว และพันผ้าโพกศีรษะใหญ่ และแตกต่างจากมุสลิมซาอุดีอาระเบียและอาหรับ บางประเทศที่นิยมใช้ผ้าขาวหรือลายแดงคลุมศีรษะและเอาเชือกลักษณะวงกลมสีดำ (อิกอล) ทั้บไว้ เช่นเดียวกับการแต่งกายของมุสลิมะห์ (มุสลิมหญิง) ชาวมาเลเซีย จะแตกต่างจากการแต่งกายของมุสลิมะฮฺชาวปากีสถานและอิหร่าน เป็นต้น คนที่เคยเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ณ นครมักกะฮ์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย จะได้มีโอกาสดูเห็นความหลากหลายในการแต่งกายของมุสลิมะฮฺจากทั่วทุกมุมโลก

บทนำแห่งอิสลาม

- อย่างไรก็ตาม อิสลามได้วางหลักเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการแต่งกายของมุสลิมและมุสลิมะห์ จะขอนำมากล่าวสรุปเป็นหัวข้อดังนี้ คือ :
- 1. ต้อง ปกปิดเอาเราะฮฺ (ส่วนที่พึงสงวนตามศาสนบัญญัติ) สำหรับชายต้องปิดตั้งแต่สะดือถึงหัวเข่า และสำหรับหญิงต้องปกปิดทวร่างกายเว้นแต่ใบหน้า และฝ่ามือ
- 2. เสื้อผ้าที่สวมต้องไม่บางและรัดรูป แสดงให้เห็นสัดส่วนที่เป็นจุดดึงดูดทางเพศ
- 3. ต้องไม่เลียนแบบเพศตรงข้าม หรือลอกเลียนแบบต่างศาสนิกในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศาสนา
- 4. มุสลิมชายต้องไม่สวมใส่ทองคำ หรือเสื้อผ้าที่ทำจากไหมบริสุทธิ์จะอนุญาตเฉพาะสตรี เท่านั้น
- 5. การแต่งกายต้องอยู่บนพื้นฐานของความสะอาดและไม่ฟุ่มเฟือยตลอดจนไม่แสดงถึงความโอ้อวด
- หลักเกณฑ์ต่างๆเหล่านี้ได้แสดงถึงเจตนารมณ์ของอิสลามในอันที่จะให้มุสลิมได้รักษาไว้ซึ่ง ความบริสุทธิ์ในศีลธรรมและศาสนาของตน

บทนำแห่งอิสลาม

- 4. ขนบธรรมเนียมประเพณี (**Customs**)

- ขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีความหลากหลายในสังคมมนุษย์ มนุษย์ทุกหมู่เหล่าจะมีขนบธรรมเนียมประเพณีของตนที่นิยมปฏิบัติสืบทอดกันมา จนเป็นแบบแผน ขนบธรรมเนียมประเพณีเหล่านั้นส่วนใหญ่มิใช่แหล่งที่มาจากค่านิยมของคนในสังคม หรือสิ่งที่คนในสังคมเห็นดีว่าควรกระทำ อาทิเช่น ประเพณีการทักทายของของมุสลิมชาวซาอุดีอาระเบียและประเทศใกล้เคียงด้วยการจูบแก้มทั้งสองข้าง(ชายจูบชาย หญิงจูบหญิง) ซึ่งแตกต่างจากมุสลิมชาวชูดานที่นิยมทักทายกันด้วยการจับป่า ส่วนมุสลิมชาวอัฟกานิสถานจะนิยมทักทายกันด้วยการสวมกอดในขณะที่มุสลิมส่วนใหญ่นิยมทักทายกันด้วยการสัมผัสมือ (พร้อมด้วยการกล่าว สลาม ซึ่งเป็นบัญญัติของศาสนา) เป็นต้น

บทนำแห่งอิสลาม

- ในเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณีนี้อิสลามได้แบ่ง (ในเชิงสุกุ่ม หรือข้อชี้ขาดในทางกฎหมายอิสลาม) ออกเป็น 2 ประเภท คือ :
- **1. ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ถูกต้อง** ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ถือปฏิบัติกันมาโดยไม่ขัดกับบทบัญญัติศาสนา
- **2. ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ไม่ถูกต้อง** ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ขัดแย้งกับบทบัญญัติศาสนา หรือทำให้เสียผลประโยชน์ หรือนำมาซึ่งความเสียหาย เช่น ประเพณีการทำความเคารพด้วยการโค้งคำนับหรือก้มกราบ

บทนำแห่งอิสลาม

จากการแบ่งประเภทของชนบธรรมเนียนมประเพณีดังกล่าว จะเห็นได้ว่าอิสลามยอมรับในความหลากหลายของชนบธรรมเนียนมประเพณี ตราบใดที่ไม่ ขัดแย้งกับบทบัญญัติศาสนา หรือไม่ทำให้เสียผลประโยชน์ หรือนำมาซึ่งความเสียหาย ดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับทฤษฎีของ นักวิชาการมุสลิมที่ว่า : “เดิมของทุกสิ่งนั้นเป็นที่อนุมัติ (ฮะลาล) เว้นแต่ สิ่งนั้นขัดแย้งกับตัวบท” ทฤษฎีนี้เรียกว่า “บารออะฮฺ อัศลียะฮฺ” เป็นที่รู้จักแพร่หลายในวงวิชาการอิสลามศึกษา

บทนำแห่งอิสลาม

- **ยิ่งกว่านั้น** อิสลามยังยึดถือประเพณีของหมู่ชนมาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดบทบัญญัติอีกด้วย หรือที่รู้จักในหมู่นักวิชาการว่า “อูรฟุมุฮักกัม” ตัวอย่างเช่น ประเพณีการซื้อขายรถยนต์ที่ผู้ซื้อ (หรือผู้ขาย) จะต้องเป็นฝ่ายจ่ายค่าโอน อิสลามก็บัญญัติให้เป็นไปตามนั้น หรือการพิจารณาคดีลักทรัพย์ จะต้องคำนึงถึงวิธีการเก็บรักษาหรือดูแลทรัพย์สืบตามประเพณีของท้องถิ่น นั้นๆ เป็นต้น
- **การใช้อูรฟุมุฮักกัมนี้** มีข้อจำกัดอยู่ว่า ใช้ได้เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคม และการดำเนินธุรกิจทั่วไป (มุอามะลาต) เท่านั้น จะนำไปใช้อย่างอื่น เช่น ในเรื่องหลักการยึดมั่น (อะกีดะห์) หรือหลักจริยธรรม (อัคล้าค) หรือการประกอบศาสนกิจต่างๆ ไป (อิบาดะฮฺ) ไม่ได้ เนื่องจากเรื่องเหล่านี้ถูกกำหนดด้วยศาสนบัญญัติ มนุษย์ไม่สามารถจะเปลี่ยนแปลงตามความต้องการหรือตามคนส่วนใหญ่ในสังคมนั้นๆ ได้

บทนำแห่งอิสลาม

● 5. ทศนะหรือความคิดเห็น (**Opinions**)

- อิสลามถือว่าความแตกต่างทางทศนะ หรือความคิดเห็นของมนุษย์ เป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งที่พระเจ้าทรงสร้างไว้ในตัว มนุษย์ เหมือนกับความแตกต่างของรูปร่าง หน้าตา ลายนิ้วมือ น้ำเสียง หรือความแตกต่างของรสนิยม บุคลิกนิสัย และอื่นๆ ด้วยเหตุนี้อิสลามจึงไม่ปิดกั้น ความคิดของมนุษย์ แม้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติศาสนา ตราบใดที่ความคิดเห็นของมนุษย์นั้นตั้งอยู่บนหลักฐานทางวิชาการที่ถูกต้อง
- ในโลกมุสลิมตั้งแต่อดีตกาลได้เกิดมัจฮัซบขึ้นมากมาย มัจฮัซบที่มีชื่อเสียงและแพร่หลายในโลกมุสลิมปัจจุบันมี 4 มัจฮัซบ คือ :

บทนำแห่งอิสลาม

- 1. **มัซฮับ ฮะนะฟี**ของ อิหม่ามอับูฮะนีฟะฮ์ (ฮ.ศ.80-150,ค.ศ.693-767) แพร่หลายในหมู่มุสลิมชมพูทวีปเอเชียกลาง ตุรกี และยุโรปตะวันออก เช่น อัลบานเนีย บอสเนีย และยูโกสลาเวีย และแพร่หลายในหมู่ มุสลิมประเทศจีน อัฟกานิสถาน พม่าบางส่วน และอาหรับบางประเทศ เช่น อิรัก และอียิปต์อาจกล่าวได้ว่าเป็นมัซฮับที่มีผู้นิยมมากที่สุด
- 2. **มัซฮับ มาลิกีย์**ของ อิหม่ามมาลิก (ฮ.ศ.93-176,ค.ศ.721-795)แพร่หลายในหมู่มุสลิมส่วนใหญ่ ในทวีปแอฟริกาโดยเฉพาะ แอฟริกาเหนือได้แก่ประเทศลิเบีย อัลจีเรีย ตูนิเซีย โมร็อกโก และ แอฟริกาตะวันตก เช่นมอริตานิเย่ ไนจีเรีย มาลี ไนเจอร์ ซินีแกล์ และกานา เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นมัซฮับที่มีมุสลิมนิยมเป็นอันดับสามรองจากมัซฮับชาฟีอี
- 3. **มัซฮับ ชาฟีอี** ของอิหม่ามชาฟีอี (ฮ.ศ.150-204-ค.ศ.767-819)แพร่หลายในหมู่มุสลิมชาวเยเมน มุสลิมบางประเทศในแอฟริกาตะวันออกเช่น เคนย่า แทนซาเนีย โซมาเลีย เอธิโอเปีย และได้รับความนิยมใน หมู่่มุสลิมประเทศต่างๆในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เกือบทั้งหมด
- 4. **มัซฮับ ฮัมบาลี**ของอิหม่ามอะฮ์มัดอิบนุฮัมบัล (ฮ.ศ.164-214-ค.ศ.781-855) ได้รับความนิยมในซาอุดีอาระเบีย และบางประเทศในคาบสมุทรอาหรับ

บทนำแห่งอิสลาม

- **มัซฮับเหล่านี้**เกิดขึ้นจากความคิดเห็นของนักปราชญ์ที่แตกต่างกันในข้อปลีกย่อย ของศาสนบัญญัติ และในเรื่องที่ไม่มีตัวบทชัดเจนความแตกต่างดังกล่าว นอกจากจะเป็นสิ่งที่จำเป็นแล้ว ยังถือได้ว่าเป็นความโปรดปราน (นิอุมะฮ์) และความเมตตา (เราะหฺมะฮ์) จากอัลลอฮ์อีกด้วย เพราะจะทำให้เกิดความสะดวกและกว้างขวาง ในการปฏิบัติศาสนกิจและยังทำให้เกิดชุมทรัพย์ทางปัญญาอันทรงคุณค่าในรูปแบบ ของวรรณกรรมวิชาฟิกฮ์ (กฎหมายอิสลาม) ที่ประชาชาติมุสลิมควรมีความภาคภูมิใจ
- **อย่างไรก็ตาม** ยังมีหลายคนเข้าใจผิดว่า ความคิดเห็นและการปฏิบัติที่แตกต่างในลักษณะดังกล่าว เป็นสิ่งไม่พึงปรารถนาในอิสลาม เพราะมันเป็นความแตกแยกของมุสลิม ในเรื่องนี้ขอทำความเข้าใจว่า อิสลามได้แบ่งลักษณะการขัดแย้งออกเป็น**สองประเภท** คือ :

บทนำแห่งอิสลาม

- 1. การขัดแย้ง ในหลักการยึดมั่น เป็นการขัดแย้งที่ต้องห้ามในอิสลามเพราะเป็นฉนวนให้เกิดความแตกแยกและความเป็นศัตรู มุสลิมทุกคนจึงจำเป็นต้องอยู่ในแนวทางเดียวกันคือ แนวทางของ อะฮ์ลิสสุนนะฮ์ วัลญะมาอะฮ์ ซึ่งหมายถึงแนวทางของท่าน ศาสดา และบรรดาคอ่อลีพะห์ผู้ทรงคุณธรรม
- 2. การขัดแย้งในปัญหาปลีกย่อยของศาสนบัญญัติ และปัญหาที่ไม่มีตัวบทชัดเจนจาก อัลกรุอานและอัลหะดีษ การขัดแย้งประเภทนี้ได้ รับการรับรองและไม่ถือว่าเป็นเรื่องแตกแยกแต่อย่างใด ตัวอย่างเช่น ขัดแย้งกัน ในปัญหาปลีกย่อยที่เกี่ยวกับการละหมาด การจ่ายชะกาต
- **มุสลิม**ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องเหล่านี้สามารถอยู่ร่วมกันได้ โดยสันติตามเจตนารมณ์ของอิสลาม ส่วนความแตกแยกที่เกิดขึ้นในมุสลิมบางกลุ่มนั้น เป็นความแตกแยกที่เกิดขึ้นจากความใจแคบและความไม่รู้จริงในอิสลาม

บทนำแห่งอิสลาม

- **สรุป**

- **อิสลาม**เป็นระบบการดำเนินชีวิตที่พระผู้เป็นเจ้า(อัลลอฮ์)ได้ทรงประทานให้แก่ท่านศาสดามุฮัมมัด (คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม) ศาสดาคนสุดท้าย เป็นผู้นำมาเผยแพร่สั่งสอน คำว่า **อิสลาม** แปลว่า การนอบน้อมมอบตนต่อพระผู้เป็นเจ้า (อัลลอฮ์) แต่ผู้เดียว ผู้ปฏิบัติดังกล่าว เรียกว่า **มุสลิม**

บทนำแห่งอิสลาม

- **อิสลาม** มีคุณลักษณะพิเศษ ที่มีเอกลักษณ์หลายประการ เช่น มีแหล่งที่มาอันบริสุทธิ์จากพระเจ้า มีคำสอนครอบคลุม มีความเป็นสากล มีระบบการตอบแทนทั้งในโลกนี้และโลกหน้า และมีความเป็นธรรมชาติ อิสลามยอมรับในความหลากหลายของมนุษย์ ในชาติกำเนิด ภาษา สีผิว และถือว่ามนุษย์ทุกคนเท่าเทียมกัน ส่วนการแต่งกายและขนบธรรมเนียมประเพณีนั้น อิสลามได้วางกรอบเพื่อให้ความแตกต่างและหลากหลาย เป็นไปได้ในทางสร้างสรรค์และคุณธรรมอันดีงาม เช่นเดียวกับที่ได้วางกรอบในการพิจารณาความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาสนบัญญัติ ทั้งนี้ เพื่อให้ความแตกต่างเป็นความแตกต่างที่ไม่แตกแยกและเป็นความแตกต่างที่สร้าง สรรค์และสวยงาม ประดุจความสวยงามของอัญมณีที่เกิดจากการเจียระไน

บรรณานุกรม

อัปดุลเลาะ หนุ่มสุข. (ม.ป.ป.). *อิสลามกับความหลากหลายของมุสลิม : แตกต่างแต่ไม่แตกแยก*. (ออนไลน์). เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2558 จาก <http://www.muslimnb.com/main/content.php?page=sub&category=7&id=214>.

อัปดุลเลาะ หนุ่มสุข. (ม.ป.ป.). *อิสลามกับความหลากหลายของมุสลิม : แตกต่างแต่ไม่แตกแยก*. (ออนไลน์). เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2558 จาก <http://www.muslimnb.com/main/content.php?page=sub&category=7&id=215>.

จบการนำเสนอ

- Tamat
- Terima Kasih